

**Karolinska
Institutet**

Kursplan för

Arbets- och organisationspsykologi 1, 15 hp

Work and organizational psychology 1, 15 credits

Denna kurs är nedlagd, för mer information se rubriken Övergångsbestämmelser i den sista versionen av kursplanen.

Observera att kursplanen finns i följande versioner:

HT10 , HT11

Kurskod	2PS018
Kursens benämning	Arbets- och organisationspsykologi 1
Hp	15 hp
Utbildningsform	Högskoleutbildning, 2007 års studieordning
Huvudområde	Psykologi
Nivå	G2 - Grundnivå 2
Betygsskala	Väl godkänd, godkänd, underkänd
Kursansvarig institution	Institutionen för klinisk neurovetenskap
Beslutande organ	Programnämnd 8
Datum för fastställande	2010-05-21
Reviderad av	Programnämnd 8
Senast reviderad	2011-05-13
Kursplanen gäller från	Höstterminen 2011

Särskild behörighet

Godkänt resultat från psykologprogrammets termin 1-3 omfattande 90 högskolepoäng samt minst 15 högskolepoäng från termin 4.

Mål

Moment 1 Den studerande ska efter genomgåendet moment: Kunskapsmål: kunna redogöra för centrala organisationsteorier med relevans för organisationspsykologiskt forsknings- och utvecklingsarbete avseende individer, grupper och organisationer kunna redogöra för arbetets organisering i relation till det övriga samhället kunna redogöra för relevanta författningar (ex. Arbetsmiljölagen) och centrala aktörers roll i svenskt och europeiskt arbetsliv (ex. statliga aktörer, arbetsmarknadens aktörer, företagshälsovård, m.fl.) kunna redogöra översiktligt för organisationspsykologisk forskning avseende motivation och arbetsresultat/prestation visa kännedom om arbetsgruppens psykologi och ledarskapets betydelse med utgångspunkt i skilda psykologiska teoretiska ansatser Färdighetsmål: kunna beskriva ett företag/verksamhets struktur, organisering och strategi med relevanta termer och begrepp som används inom olika organisationsteorier Bedömningsförmåga och förhållningssätt: kunna reflektera kritiskt kring arbets- och organisationspsykologins vetenskapliga grund och sambandet mellan vetenskap och

beprövad erfarenhet gällande kristeori (och krishantering) och sambandets betydelse vid utredning och åtgärd avseende individer, grupper och organisationer kunna visa förmåga att diskutera utredning och åtgärder inom arbete och skola med utgångspunkt i ett jämställdhet- och mångfaldsperspektiv Moment 2 Den studerande ska efter genomgången moment: Kunskapsmål: kunna redogöra för aktuell forskning avseende arbetslivsfaktorerens betydelse för arbetsförmåga, hälsa och arbetstillfredsställelse visa grundläggande kunskap om olika stressmodeller och kunna reflektera över hälsa och arbetstillfredsställelse med utgångspunkt i dessa kunna redogöra för vilka metoder för mätning och utredning som är lämpliga för olika typer av frågeställningar inom arbetsmiljöfältet avseende individer och grupper Färdighetsmål: kunna genomföra psykofysiologisk screening, tolka och rapportera denna (t.ex. utredning/mätning av sömn/dygnsrytm och arbetsbelastning/smärta på individnivå) kunna använda regressionsanalys samt genomföra och tolka statistiska analyser av enkla data med denna metod (målet ingår i vetenskapsstrimman på programmet och omfattar 1,5 hp) Förhållningssätt: kunna visa förmåga att diskutera sambandet mellan stress och hälsa Moment 3 Studenten ska efter genomgången moment: Kunskapsmål: känna till vanligt förekommande psykologiska utredningsmetoder och åtgärder inom arbetslivet avseende individer, grupper och organisationer (ex. arbetsförmågebedömning på individnivå, säkerhetskultur) känna till villkoren och förutsättningarna för att starta egen verksamhet inom ett arbetspsykologiskt delområde känna till och kritiskt värdera ofta förekommande mätinstrument för rekrytering och urval kunna redogöra för olika aspekter av de samtals- och intervjusituationer som en chef eller personalansvarig möter inom arbetslivet (anställningsintervju, utvecklingssamtal, det svåra samtalet) Färdighetsmål: Den studerande ska efter genomgången moment: kunna genomföra och presentera en psykosocial kartläggningssats som utreder och analyserar hur arbetets utformning/organisation påverkar människan Bedömningsförmåga och förhållningssätt: kunna reflektera kritiskt kring metoder för utredning och åtgärder inom arbetspsykologin avseende deras vetenskapliga grund och sambandet mellan vetenskap och beprövad erfarenhet och sambandets betydelse vid utredning och åtgärd avseende individer, grupper och organisationer

Innehåll

Moment 1. Organisationsteori och organisationspsykologi 4,5 hp (Organizational theory and organizational psychology) Kursen innehåller centrala organisationsteoretiska och organisationspsykologiska teorier och arbetslivets organisation i ett historiskt och samhälleligt perspektiv. Studenter får i grupp träna på att självständigt analysera olika aspekter av ett företag/verksamhets struktur, organisering och strategi med relevanta termer och begrepp. Här går man igenom begrepp som organisationskultur, individuellt och organisatoriskt lärande, samt kända faktorer som påverkar arbetsmotivation och arbetsprestation (t ex. arbetskrav, ålder). Detta inkluderar kunskap om grupper och organisation med utgångspunkt i skilda psykologiska teoretiska ansatser. Även faktorer som påverkar arbetslivets organisation över tid med särskilt fokus på stress och hälsa t ex avseende IT-utveckling och så kallat gränslöst arbete tas upp. Vidare behandlas jämställdhets och mångfaldsaspekter med relevans för arbetet. I momentet ingår viktiga lagar och regler, arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter samt viktiga aktörer inom svenskt och europeiskt arbetsliv (t.ex. Arbetsmarknadsdepartementet, Arbetsmiljöverket, arbetsmarknadens parter, företagshälsovården, ILO, EU) behandlas. Regler och rutiner för statliga uppdrag, liksom motsvarande för landsting, kommuner och privat verksamhet, inklusive konkurrenslagstiftning ingår. Moment 2. Arbetspsykologi och hälsa 4,5 hp (Work psychology and health) Momentet innehåller en genomgång av grundläggande psykosociala faktorer av relevans för hälsa och arbetsförmåga inom arbetslivet, som återhämtning, sömn/dygnsrytm, arbetstider och belastningsbesvär/smärta. Metoder inom miljöpsykologin för utredning och åtgärder på individ och grupp nivå tas upp. Studenten får pröva på psykofysiologisk screening och rapportera resultatet enligt instruktion. Momentet innehåller en genomgång av regressionsanalys, vilket inkluderar praktiska övningar. Moment 3 Arbets- och personalpsykologi 6 hp (Work and personnel psychology) Föreläsningarna är förlagda till den första veckan på kursen. Under denna vecka ges fördjupade kunskaper om psykologiska, sociala och miljömässiga faktorer som påverkar arbetsrelaterad hälsa/säkerhet och arbetstillfredsställelse. Detta inkluderar en introduktion av modeller för utredning och åtgärder av psykosociala besvär (t.ex. arbetsförmågebedömning och psykologens roll i denna), interaktionen människa-maskin (t.ex. säkerhetsaspekter), ARIA/Arbetsinnehållanalys, rekrytering och urval, och principer för samtal inom arbetslivet (anställningsintervju, utvecklingssamtal, det svåra

samtalet). Första veckan syftar även till att introducera delområden som en specialist i Arbetslivets psykologi kan arbeta inom. Efter de första dagarna blir kursen mer distansbaserad och innebär självständig inläsning av litteratur, obligatoriska diskussioner i Ping Pong samt arbete med arbetsinnehållsanalys. Färdighetsträning: arbetsinnehållsanalys I kursen ingår träning i att utifrån kunskaper inhämtade tidigare under kursen självständigt genomföra en arbetsinnehållsanalys med ARIA och presentera denna samt ge och ta emot konstruktiv kritik vid ett slutseminarium. Övriga mål tränas fortloppande i diskussionsforum (Ping Pong).

Organisationsteori och organisationspsykologi, 4.5 hp

Betygsskala: VU

Kursen innehåller centrala organisationsteoretiska och organisationspsykologiska teorier och arbetslivets organisation i ett historiskt och samhällsligt perspektiv. Studenter får i grupp träna på att självständigt analysera olika aspekter av ett företag/verksamhets struktur, organisering och strategi med relevanta termer och begrepp. Här går man igenom begrepp som "organisationskultur", individuellt och organisatoriskt lärande, samt kända faktorer som påverkar arbetsmotivation och arbetsprestation (t ex. arbetskrav, ålder). Detta inkluderar kunskap om grupper och organisation med utgångspunkt i skilda psykologiska teoretiska ansatser. Även faktorer som påverkar arbetslivets organisation över tid med särskilt fokus på stress och hälsa – t ex avseende IT-utveckling och så kallat "gränslöst arbete" tas upp. Vidare behandlas jämställdhets och mångfaldsaspekter med relevans för arbetet. I momentet ingår viktiga lagar och regler, arbetsmiljölagen och Arbetsmiljöverkets föreskrifter samt viktiga aktörer inom svenskt och europeiskt arbetsliv (t.ex. Arbetsmarknadsdepartementet, Arbetsmiljöverket, arbetsmarknadens parter, företagshälsovården, ILO, EU) behandlas. Regler och rutiner för statliga uppdrag, liksom motsvarande för landsting, kommuner och privat verksamhet, inklusive konkurrenslagstiftning ingår.

Arbetspsykologi och hälsa, 4.5 hp

Betygsskala: VU

Momentet innehåller en genomgång av grundläggande psykosociala faktorer av relevans för hälsa och arbetsförmåga inom arbetslivet, som återhämtning, sömn/dygnsrytm, arbetstider och belastningsbesvär/smärta. Metoder inom miljöpsykologin för utredning och åtgärder på individ och gruppnivå tas upp. Studenten får pröva på psykofysiologisk screening och rapportera resultatet enligt instruktion. Momentet innehåller en genomgång av regressionsanalys, vilket inkluderar praktiska övningar.

Arbets- och personalpsykologi, 6.0 hp

Betygsskala: GU

Föreläsningarna är förlagda till den första veckan på kursen. Under denna vecka ges fördjupade kunskaper om psykologiska, sociala och miljömässiga faktorer som påverkar arbetsrelaterad hälsa/säkerhet och arbetstillfredsställelse. Detta inkluderar en introduktion av modeller för utredning och åtgärder av psykosociala besvär (t.ex. arbetsförmågebedömning och psykologens roll i denna), interaktionen människa-maskin (t.ex. säkerhetsaspekter), ARIA/Arbetsinnehållsanalys, rekrytering och urval, och principer för samtal inom arbetslivet (anställningsintervju, utvecklingssamtal, "det svåra samtalet"). Första veckan syftar även till att introducera delområden som en specialist i Arbetslivets psykologi kan arbeta inom. Efter de första dagarna blir kursen mer distansbaserad och innebär självständig inläsning av litteratur, obligatoriska diskussioner i Ping Pong samt arbete med arbetsinnehållsanalys.

Färdighetsträning: arbetsinnehållsanalys

I kursen ingår träning i att utifrån kunskaper inhämtade tidigare under kursen självständigt genomföra en arbetsinnehållsanalys med ARIA och presentera denna samt ge och ta emot konstruktiv kritik vid ett slutseminarium.

Övriga mål tränas fortlöpande i diskussionsforum (Ping Pong).

Arbetsformer

Moment 1 Momentet inleds med ett antal introducerande föreläsningar. Stor vikt läggs vid självständig inläsning av kurslitteraturen. Organisationsanalys tränas i grupp och diskuteras vid obligatoriska seminarier. Instuderingsfrågor utdelas avseende centrala frågeställningar på kursen.Handledning avseende dessa erhålles vid behov. Moment 2 Föreläsningar, seminarier. Frivilligt diagnostiskt prov med feedback kan förekomma. Självständig inläsning av kurslitteraturen gäller på hela momentet. Statistik/regressionsanalys behandlas genom föreläsningar och workshops (räknestugor) med handledning. Moment 3 Föreläsningar första veckan, sedan distansbaserad undervisning via Ping Pong med obligatoriska aktiviteter i diskussionsforum (ett inlägg och en kommentar per diskussionsämne) samt egen inläsning av kurslitteratur. Momentet avslutas med redovisningar av inlämningsuppgifter och en övning i att ge och ta emot konstruktiv kritik på obligatoriska diskussionsseminarier inför den slutliga inlämningen av examinationsuppgiften.

Examination

Moment 1 Momentet examineras genom: - Skriftlig tentamen vid slutet av momentet. För godkänt krävs också närvaro på obligatoriska diskussionsseminarier, aktivitet vid obligatoriska arbetsformer och skriftlig inlämning av en redovisad organisationsanalys (i grupp). Vid frånvaro kontakta examinator för instruktion. Betyg på Moment 1: Den skriftliga tentamen kan ges något av betygen VG/G/U. Moment 2 Momentet examineras genom: - Skriftlig tentamen vid slutet av momentet uppdelat i två delar (a) arbetspsykologi och (b) statistisk regression. Betyg på (a) VG/G/U och på (b) G/U. - inlämnad rapport av psykoфизиologiska screeningsövningar G/U Omtentamen kan ske på varje enskild del vid betyget U. Närvaro på obligatoriska undervisningstillfällen/seminarier krävs för godkänt på momentet. Betyg på Moment 2: För att få betyget Godkänd på Moment 2 krävs minst betyget G både på skriftlig tentamen och på rapporten av psykoфизиologiska screeningövningar samt närvaro på obligatoriska tillfällen. För VG krävs utöver detta VG på (a)-del på tentamen. Moment 3 Momentet examineras genom: a) genomförande och redovisning av en psykosocial kartläggningsinsats G/U b) skriftlig tentamen vid slutet av momentet. Betyg VG/G/U c) genomförda obligatoriska uppgifter i Ping Pong enligt instruktion Betyg på Moment 3: För att få betyget Godkänd på Moment 3 krävs minst betyget G på uppgift (a) och (b) samt genomförda obligatoriska undervisningstillfällen/aktiviteter (inlägg i diskussionsforum på Ping Pong). Betyg på hel kurs: För betyget G krävs G på samtliga examinationer och närvaro på obligatoriska moment och aktivitet vid obligatoriska arbetsformer. För betyget VG på hel kurs krävs utöver detta VG på skriftlig tentamen på minst två av tre moment . Omtentamen: För de studenter som inte uppfyller kriteriet G på inlämningsuppgifter eller tenta på moment 1 och 2 ordnas omtentamenstillfällen och kompletterande inlämningsuppgifter (ersättningsuppgifter) i enlighet med KIs lokala riktlinjer (kontakta examinerande lärare för respektive moment). För skriftliga examinationer erbjuds ytterligare examinationstillfällen enligt KIs riktlinjer för att uppnå godkänt resultat.

Övergångsbestämmelser

Övergångsreglerna följer KI:s lokala riktlinjer. För kurs som upphört eller genomgått större förändringar eller där kurslitteraturen ändrats väsentligt skall det ges två ytterligare prov (exklusive ordinarie prov) på det tidigare innehållet respektive den tidigare litteraturen under en tid av ett år från den tidpunkt förändringen skedde.

Övriga föreskrifter

Kursens syfte är att ge en bred teoretisk och historisk grund medan Arbets- och organisationspsykologi 2 (7,5hp) som följer efter denna kurs har fokus på tillämpning och praktiskt arbete ute i företag/organisation.

Litteratur och övriga läromedel

Obligatorisk litteratur

An introduction to work and organizational psychology : a European perspective

Chmiel, Nik

2., rev. ed. : Malden, Mass. : Blackwell, 2008 - xii, 566 s.

ISBN:1-4051-3276-0 LIBRIS-ID:10192960

Huvudkursbok

[Sök i biblioteket](#)

Allvin, Michael

Gränslöst arbete : socialpsykologiska perspektiv på det nya arbetslivet

1. uppl. : Malmö : Liber, 2006 - 188 s.

ISBN:91-47-07631-3 LIBRIS-ID:10057493

URL: <http://www2.liber.se/bilder/omslag/stor/4707631o.jpg>

Huvudkursbok

[Sök i biblioteket](#)

Borg, Elisabeth; Westerlund, Joakim

Statistik för beteendevetare

Stockholm : Liber, 2007

Kenrick, Douglas T.; Neuberg, Steven L.; Cialdini, Robert B.

Social psychology : goals in interaction

5. ed. : Boston, MA : Pearson, cop. 2010 - xxvii, 620 s.

ISBN:978-0-205-72502-1 (Int. ed.) LIBRIS-ID:11880519

Kapitel 12 (Groups).

[Sök i biblioteket](#)

Artiklar tillkommer enligt lärares anvisningar.